

de høiere Embedsdrag, som Mange mene, til Skade for Staten. Paa dette Misbrug har man, især fra de mere littererede, de boglærde Kredsens Side, fra Middellassens Side, som ønskede, for sit Vedkommende ogsaa at faae Andeel i de Fordelse, som Embedsbefættelserne medføre, og fra Patrioternes Side, som mene, at man ved en anden Embedsbefættelse vilde komme til en bedre Regjering, søgt at raade Bod; man har bestræbt sig for at afhjælpe en bestaaende Mangel, man har søgt at udfinde et Middel, hvorved man kunde bekæmpe de der ved fremkaldte Under, og man har troet at opnaae det ved en Prøve, henlagt under Bestyrelsen, som skulde gaae forud for Beretigelsen til at blive ansat i visse Tjag. Vi staae paa et ganske modsat Trin. Vor hele nærværende Retning af universitariske Studier og dermed forbundne Examina er bleven til i en tidligere Tid, først for at bekæmpe Indflydelsen af Levningerne af det gamle Familienaristokrati, som tidligere havde Herredømmet her i Landet, men kaldt sammen med Enevældens Indførelse i 1660, dernæst, og i en bethydelig mere ubdvidet Grad, for at bekæmpe Indflydelsen af den Art Titellabel, som var sat i Stedet for og tillige var sat til at knække Familienadelen, og som derefter var kommen til at sætte sig i Besiddelse af hele Statsstyrelsen og for en stor Deel besatte Embederne med Mænd, der vare voxede op i deres mere eller mindre underordnede, private Tjeneste. Dette har man bekæmpet og for Dieblisset i den Grad besværet gennem det nuværende Examenssystem, at jeg troer med Rette at kunne sige, at nu er Besættelsen af Statsembeder og Levebrød kommen, igennem de af Staten holdte lærde Skoler og Universitetet, i Hænderne paa et i det Hele taget, heller ikke meget stort Antal Familier. Det er ganske vist, at Enhver har Afkomsten dertil, den Allerringeste, den Allermest kan søge ud paa denne Vej; men Rettelserne ligge i saa Henseende meget nærmere at erhverve for dem, der allerede have Indflydelse i de forskjellige Retninger, end for den hele større Befolkning. Naar man vil gennemgaae det hele Navneregister paa de Mænd, der i et halvt Aarhundrede, eller saa omtrent, have været brugte i de fleste Embeder, vil man finde

de samme Navne og Familier i et ikke ringe Antal, ja, man finder undertiden af enkelte Slægter 10, 12—16 Navne i Statskalenderen; thi Fætterflok og Svogerflok er stort. Medens man altsaa i England har maattet bryde eller er i Begreb med at bryde den herskende Indflydelse af det fødte Familienherredømme, staae vi, naar vi ville bevare vor Frihed og navnlig denne Frihed, paa et Tidspunkt, hvor vi maae søge at bekæmpe Indflydelsen af det universitariske Herredømme igennem visse Examina. Det er fra dette Synspunkt, jeg be- tragter denne Sag, og derved har jeg strax villet møde den Indsigelse, der hentet fra fremmede Lande, har været reist imod den.

Jeg skal nu gaae over til, forsaavidt de Herrer ikke selv have gjort sig bekendte med, hvad det er for Paragrapher i Forordningen, der her sigtes til, nærmere at behøve disse Forordningen omhandler, som dens Titel viser, de juridiske Studier, saavel det, man kalder den latinske, som det, man kalder den danske Sura. § 15 siger: „Ingen uden den, som har underkastet sig en af de i det Foregaaende omtalte tvende Examina og i samme erholdt Charakter, kan vente at blive ansat i saadant kongeligt eller offentligt Embede, hvortil udfordres Kundskab om Lov og Ret.“ Ethvert Embede, hvortil der udfordres Kundskab om Lov og Ret, og man kan gjerne sige, at der er meget saa Embeder, hvortil denne Kundskab ikke kræves, forudsætter altsaa den juridiske Examen. Der kommer nu Bestemmelser, som udvikle dette nærmere, men som jeg ikke videre skal opholde mig ved. I § 16, som Lovforslaget ligeledes berører; hedder det: „Ligesom det i § 15 er bestemt, til hvilke Embeder herefter udfordres fuldstændig juridisk Examen, saa fastsættes endvidere, at bedste Charakter, saavel i denne Examen, theoretiske som praktiske Prøve, skal være erholdt for at opnaae Ansættelse i følgende Embeder“; der omtales nu en Række af Embeder, som jeg heller ikke her skal nævne. Man seer altsaa, at jeg slet ikke indlader mig paa, hvorledes Studiet skal ledes ved Universitetet, og at jeg heller ikke gaaer ud paa at foreslaae, at Examinerne skulle ophøre; men jeg søger, saavidt det kan staae i min Magt, at faae taget